

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
July-2025 [OLD COURSE]
INCOMETAX LAW AND PRACTICE - 2(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ ટુંકનોંધ લખો (કોઈપણ ચાર) (૨૦)

- (1) ઇન્કમ ટેક્સ ઓથોરીટી (સત્તાધીસ)નાં કાર્યો
- (2) સેટલમેન્ટકમીશન કે સમાધાન પાંચ
- (3) મૂળસ્થાનેથી કર કપાત (ટીડીએસ)
- (4) આવકવેરા અધિકારી
- (5) વ્યાજનું ગ્રોસિંગ-અપ
- (6) અગાઉથી ચૂકવેલ કર

પ્રશ્ન.૨ શ્રીનીતા રાહડિયાની આવકની નીચે આપેલી વિગતો પરથી આકારણી વર્ષ 2023-24 માટે અન્ય સાધનોની આવક નાં શીર્ષક હેઠળની કરપાત્ર આવક ની ગણતરી કરો (૨૦)

વિગતો	રૂપિયા
(1) બેંક ડીપોઝીટ પર વ્યાજની આવક (ગ્રોસ)	31,250
(2) ભારતીય કંપનીના ઇક્વિટી શેર પર મળેલ ડિવિડન્ડ (ટીડીએસ દર ૧૦%)	29,250
(3) ભારતીય કંપનીના પ્રેફરન્સ શેર પર મળેલ ડિવિડન્ડ (ટીડીએસ દર ૧૦%)	36,000
(4) કારખાનાના મકાન અને યંત્રોનું સંયુક્ત ભાડું	87,500
(5) જમીનભાડાની આવક	7,500
(6) સંચાલક તરીકે બોર્ડ ની સભામાં હાજરી અંગેની ફી	75,000
(7) ઘોડાદોડ માં લાગેલ ઇનામ	1,25,000
(8) પેટા ભાડે આપવાથી મળેલ આવક	18,000
(9) ખુલાસા વગરના સાધનો માંથી મળેલ આવક	1,25,000
(10) ક્ષ લીમીટેડ નાં ૧૦%નાં રૂ.૨,૨૫,૦૦૦ન કરમુક્ત નોંધાયેલા ડીબેન્ચર પર મળેલ વ્યાજ (ટીડીએસ દર ૧૦%)	22,500
(11) ૭%નાં કેપિટલ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ બોન્ડ પર વ્યાજ	17,500
(12) લોટરીના ઇનામ (૩૦%ટીડીએસ દર બાદ કર્યા બાદ) મળેલ રકમ	1,75,000

શ્રીનીતા રાહડિયાએ નીચે જણાવેલ ખર્ચા કપાત તરીકે બાદ મેળવવા માટે રજૂઆતકરી હતી

(1) પ્રેફરન્સ શેરોમાં રોકાણ કરવા માટે લીધેલી લોન પર ચૂકવેલ વ્યાજ	રૂ. 15,000
(2) કારખાનાના મકાન અને યંત્રો અંગે ધસારો	રૂ. 50,000
(3) ક્ષ લીમીટેડના ડિબેન્ચરમાં રોકાણ કરવા માટે લીધેલ લોન નું વ્યાજ	રૂ. 6,250
(4) લોટરીની ટીકીટો અંગે ખર્ચા	રૂ. 5,250

ઉપર્યુક્ત વિગતો પર થી આ.વ.૨૦૨૩-૨૪ માટે તેમની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ શ્રીકાજલ ૩૫ વર્ષીય ભારતીય રહીશ છે તેણીએ આપેલી વિગતો પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે અન્ય સાધનોની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો :

વિગતો	રૂપિયા
(1) અ લીમીટેડનાં ડીબેન્ચર પર મળેલ વ્યાજ (ટીડીએસ દર ૧૦%)	9,000
(2) બ લીમીટેડનાં નોધાયેલા ડીબેન્ચર પર મળેલ વ્યાજ (ટીડીએસ દર ૧૦%)	72,000
(3) RBIનાં રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ નાં ૮%નાં કરમુક્ત રીલીફ બોન્ડ્સ પર મળેલ વ્યાજ	16,000
(4) IDBIનાં રૂ. ૮,૦૦,૦૦૦ નાં ૮%નાં બોન્ડ્સ પર મળેલ વ્યાજ (ટીડીએસ દર ૧૦%)	57,600
(5) C લીમીટેડ ના ઇક્વિટી શેર પર મળેલ ડીવીડન્ડ	10,740
(6) D લીમીટેડ ના ઇક્વિટી શેર પર મળેલ ડીવીડન્ડ	4,000
(7) બેંક ડીપોઝીટ પર ગ્રોસ વ્યાજ	52,400
(8) રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦ નાં ૮% નાં ડીબેન્ચર પર મળેલ વ્યાજ	27,000
(9) રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ નાં ૭.૫૦% નાં પોર્ટ ટ્રસ્ટ બોન્ડ નું વ્યાજ	7,500
(10) રૂ.૮૦.૦૦૦ નાં ૧૦%નાં જલારામ લી.નાં કરમુક્ત ડિબેન્ચર નું વ્યાજ (ટીડીએસ દર ૧૦%)	9,000

પાછલા વર્ષ દરમ્યાન તેમણે લીધેલી લોન ('બ' લી.માં રોકાણ કરવા માટે) પર ચૂકવેલું વ્યાજ રૂ. ૩૪૦૦
પ્રશ્ન.૩ શ્રીમાન વેદ પા.વ.૨૦૨૨-૨૩ માટે નીચે મુજબની માહિતી આપી છે. આ.વ.૨૦૨૩-૨૪ માટે કરપાત્ર મૂડી (૧૫) નફાની ગણતરી કરો.

ક્રમ	મિલકત	વેચાણ તારીખ	વેચાણ કિંમત રૂ.	ખરીદ તારીખ	ખરીદ કિંમત રૂ.	ફેરબદલી ખર્ચ
(1)	રહેઠાણનું મકાન	25-03-23	1,04,70,000	1-10-'95	3,00,000	25,000
(2)	શેરબજારમાં નોધાયેલ શેરો	1-03-23	10,50,400	1-09-'05	8,80,000	2,400
(3)	અંગત મોટરકાર	1-03-23	4,50,000	1-02-'14	4,00,000	5,000
(4)	ઝવેરાત	28-02-23	39,00,000	1-11-'20	31,00,000	30,000
(5)	રહેઠાણનું મકાન	---	-----	1-02-'23	9,00,000	-----

અંગત રહેઠાણના મકાનનું તા.૧-૦૪-૨૦૦૧ નાં રોજ વાજબી બજાર મૂલ્ય રૂ.૩૫,૦૦,૦૦૦ હતું. કંપનીના શેરો એસ ટી.ટી ને પાત્ર છે. આ શેરોની તા.૩૧-૦૧-૨૦૧૮નાં રોજની વાજબી બજાર કિંમત રૂ.૮,૫૦,૦૦૦ હતી.

નાણાકીય વર્ષ	2001-02	2005-06	2013-14	2019-20	2022-23
સૂચક આંક	100	117	220	289	331

અથવા

પ્રશ્ન.૩ શ્રીમતી રાણી એક કંપનીમાં ચીફ એકાઉન્ટ ઓફિસર તરીકે ફરજ બજાવે છે.

તા.૩૧-૦૩-૨૦૨૩ નાં રોજ પુરા થતા વર્ષ દરમ્યાન તેમની આવકની નીચે આપેલી વિગતો પરથી આ.વ.૨૦૨૩-૨૪ માટે તેમની મુડીનફાની આવકની ગણતરી કરો.

તા.૧૫-૬-૨૦૨૨ નાં રોજ ક્ષ લી.નાં શેરબજારમાં નહિ નોધાયેલા ૧,૧૦૦ શેરો, શેરદીઠ રૂ.૭૧૨.૬૦ નાં ભાવે વેચ્યા છે,(આ અંગે શેરદીઠ રૂ.૨.૫૦ લેખે દલાલી ચૂકવી હતી)વેચેલ શેરોને લગતી વિગત નીચે મુજબ છે.

- (1) તા.૧૫-૦૧-૧૯૯૮ નાં રોજ ૩૦૦ મુળ શેરોની ખરીદી શેરદીઠ રૂ. ૨૦ નાં ભાવે કરી હતી.
- (2) તા.૧૫-૪ ૨૦૦૦ નાં રોજ શેરો ક્ષ લી. ૧ શેરે ૨ શેરનાં પ્રમાણમાં ૬૦૦ બોનસ શેરો ફાળવેલા હતા.
- (3) તા.૧- ૦૪-૨૦૦૧ નાં રોજ શેરોની વાજબી બજાર કિંમત શેર દીઠ રૂ. ૩૦ હતી.
- (4) તા. ૧-૧૧-૨૦૧૮ નાં રોજ ક્ષ લી.એ ૨ શેર ૧ શેરના પ્રમાણમાં ૪૫૦ બોનસ શેરો ફાળવેલા હતા.

(5) તા.૧૫-૦૬-૨૦૨૨નાં રોજ વેચેલ શેરોમાં ૩૦૦ મૂળ શેરોનો, પ્રથમ વખત મળેલ ૬૦૦ બોનસ શેરોનો અને બીજી વખત મળેલ બોનસ શેરો પૈકીનાં ૨૦૦ શેરોનો સમાવેશ થાય છે.

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૨ -૨૩ નો મૂડી નફાના હેતુ માટે નિર્ધારિત સૂચક આક ૩૩૧ છે.(વર્ષ ૨૦૦૧-૦૨નો સૂચક આંક ૧૦૦ હતો.) વેચેલ શેરો (એસ. ટી.ટી.)ને પાત્ર નથી.

પ્રશ્ન.૪ વિશ્વા મોબાઈલનું તા.૩૧-૦૩-૨૦૨૩નાં રોજ પુરા થતા વર્ષ નું નફા નુકસાન ખાતું નીચે પ્રમાણે હતું

(૧૫)

વિગત	રૂપિયા	વિગત	રૂપિયા
સંપત્તિ વેરો	૨૫,૦૦૦	કાયો નફો	૧૬,૬૦,૦૦૦
અંગત ખર્ચા	૧૦,૦૦૦	જામીનગીરીનું વ્યાજ	૧૦,૦૦૦
ભાડું	૩,૦૦,૦૦૦	પરચુરણ આવક	૨૦,૦૦૦
સ્ટાફનો પગાર	૮,૦૦,૦૦૦	કમિશન	૩૦,૦૦૦
લોનનું વ્યાજ	૧,૫૦,૦૦૦	મોબઈલનું ભાડું	૩૦૦,૦૦૦
પરચુરણ ખર્ચ	૧,૭૫,૦૦૦	ભાડે આપેલ મકાન ની આવક	
ઘાલખાધ	૧૦,૦૦૦	(મળેલ ભાડું)	૮૦,૦૦૦
દાન	૧,૨૫,૦૦૦		
ઘાલખાધ અનામત	૫૦,૦૦૦		
સ્થાનિક કરવેરા	૧૦,૦૦૦		
મનોરંજન ખર્ચ	૧૨,૦૦૦		
આગથી માલનું નુકશાન	૪૦,૦૦૦		
પૂજા વિધિનો ખર્ચ	૧૩,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૩,૮૦,૦૦૦		
	૨૧,૦૦,૦૦૦		૨૧,૦૦,૦૦૦

અન્ય માહિતી:

(૧) સ્થાનિક કરવેરા માં રૂ.૪,૫૦૦ ભાડે આપેલ મિલકતો અંગેના છે

(૨) બિલવગરના મોબઈલ નું વેચાણ કરવાથી રૂ.૨,૦૦,૦૦૦ નો નફો થતો હતો જે ચોપડે દર્શાવેલ નથી.

(૩) ચૂકવેલ ભાડાની રકમ માં ૬૦,૦૦૦ કરદાતાની પોતાની માલિકીના દુકાનના ભાડા અંગેની છે.

(૪) કરદાતાએ તેની પત્ની પાસેથી લીધેલ લોન (સીધનમાંથી નથી) પર વ્યાજના રૂ.૪૦,૦૦૦ ચૂકવ્યા હતા,જેનો લોનના વ્યાજમાં સમાવેશ થાયછે.

(૫) સ્ટાફ નાં પગારની રકમમાં કરદાતાના પુત્રને આપેલ પગારના રૂ.૧,૦૦,૦૦૦નો સંમાંવેશ થાય છે.

કરદાતાનો પુત્ર દિવસના અડધા સમય ની સેવાઓ આપે છે.

આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટેની ધંધાની કરપાત્ર આવક ગણો.

અથવા

પ્રશ્ન.૪ શ્રી પર્લ દેસાઈ અમરેલીના એક જાણીતા એડવોકેટ છે. તેઓ પોતાના ચોપડા રોકડ પદ્ધતિએ રાખે છે. તેઓ ૩૧-૩-૨૦૨૩ન રોજ પુરા થતા પાછલા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ આપે છે.

આવક જાવક ખાતું

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
બા.આ.લાવ્યા :	1,52,100	ઓફીસના સાધનોની ખરીદી	48,000
અસીલો પાસેથી ફી		મોટરકારના ખર્ચા	5,200
2020-21	2,800	ઓફીસના ખર્ચા	20,000
2021-22	9,600	કર્મચારીઓનો પગાર	38,800
2022-23	1,15,000	વ્યવસાય વેરો	5,300
અસીલો પાસેથી મળેલી ભેટ	2,400	ટેલીફોન બીલ	2,300
અસીલો પાસેથી લોન	5,400	લોન પર વ્યાજ	1,100
શેર વેચાણનો નફો	12,200	પુત્રના લગ્નનો ખર્ચ	57,550
ડિવિડન્ડ	5,000	લોન પરત કરી	3,000
		આવક વેરો	3,250
		જીવન વીમા પ્રિમિયમ	4,000
		બા.આ.લઈ ગયા	1,16,000
	3,04,500		3,04,500

વધારાની માહિતી

- (1) મોટરકારનો ધસારો રૂ.૨,૦૦૦ ગણવાનો છે
 - (2) મોટરકારનો ૪૦% ભાગ ધંધાકીય વપરાશ માટે થાય છે.
 - (3) રૂ.૬૦૦ ની ફી મળવાની બાકી છે.
 - (4) ઓફીસના સાધનો અંગે ૨૦% ધસારો માંડી વાળવાનો છે.
 - (5) પગારમાં પત્નીને ચૂકવેલ પગારના રૂ. ૧૨,૦૦૦ નો સમાવેશ થાય છે જે લાયકાત ધરાવતી નથી
- આકારની વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે ધંધા વ્યવસાયની કરપાત્ર આવક ની ગણતરી કરો.

ENGLISH VERSION

Que.1 Write short notes (Any Four)

(20)

- (1) Functions of Income tax authorities
- (2) Settlement Commission
- (3) Tax deducted at sources (TDS)
- (4) Income tax Officer
- (5) Grossing-up of interest
- (6) Advance Tax

Que.2 From the following particulars of income of Shri Nita Rachhadiya, compute her taxable income under the head 'Income from Other Source' for the A.Y. 2023-24. (20)

Particulars	Rs.
(1) Gross interest income on bank deposits	31,250
(2) Dividend received on Equity Shares of Indian Company (TDS 10%)	29,250
(3) Dividend received on Pref. Shares of Indian Company (TDS 10%)	36,000
(4) Composite rent of factory Building and Machinery	87,500
(5) Ground rent income	7,500
(6) Sitting fee for attending meeting of board of Directors	75,000
(7) Prize won in horse race	1,25,000
(8) Rent received from sub-tenant	18,000
(9) Income from unexplained sources	1,25,000
(10) Interest received on Rs. 2,25,000, 10% tax free debenture of X Ltd.(TDS 10%)	22,500

(11) Interest on 7% Capital Investment Bonds	17,500
(12) Net prize money (after deduction of tax @30%)	1,75,000

Shri Nita Rachhadiya has presented the claim to get deduction in respect of following expenses:

- (1) Interest paid on loan taken to make investment in preference shares Rs. 15,000
- (2) depreciation on factory building and machinery Rs.50,000
- (3) interest on loan taken to make investment in debentures of X Ltd. Rs.6,250
- (4) Expenses (cost) of lottery ticket bought Rs. 5,250

Calculate taxable income the assessment year 2023-24.

OR

Que.2 Ms. Kajal 35 years old, a resident individual, she gives the following information of income tax department for the A.Y.2023-24. Calculate taxable income from Other Sources.

Particulars	Rs.
(1) Interest received on debentures of 'A' Ltd. (TDS 10%)	9,000
(2) Interest received on debentures (Listed) of 'B' Ltd. (TDS 10%)	72,000
(3) Interest received on Rs.2,00,000 8% Tax free relief bond of RBI	16,000
(4) Interest received on Rs.8,00,000 8% bond of IDBI (TDS 10%).	57,600
(5) Dividend received on Equity Shares of 'C' Ltd.	10,740
(6) Dividend received on Equity Shares of 'D' Ltd.	4,000
(7) Gross Amt. of Bank Deposit Interest	52,400
(8) Rs.3,00,000, 9% Municipal debentures, interest on it	27,000
(9) Rs.1,00,000, 7.50% Port Trust Bond, Interest on it	7,500
(10) Rs.90,000, 10% tax free debentures of Jalaram Ltd., Interest on it	9,000

She was paid Rs.3,800 as a interest on loan taken for making investment in debentures of 'B' Ltd.

Que.3 Shri Ved has provided the following detail for P.Y.2022-23 compute taxable capital gain for the (15) A.Y.2023-24

Sr. no.	Assets	Date of Sale	Selling Price(Rs.)	Date of Purchase	Purchase Price (Rs.)	Transfer Expenses
1	Residential House	25-03-23	1,04,70,000	1-10-'95	3,00,000	25,000
2	Listed Equity shares	1-03-23	10,50,400	1-09-'05	8,80,000	2,400
3	Personal Motorcar	1-03-23	4,50,000	1-02-'14	4,00,000	5,000
4	Jewellery	28-02-23	39,00,000	1-11-'20	31,00,000	30,000
5	Residential House	---	-----	1-02-'23	9,00,000	-----

The fair market value of the self residential house was Rs.35,00,000 as on 1-4-2001. The listed shares of the company were subject to S.T.T. The fair market value of listed shares an 31-1-2018 was Rs. 8,50,000.

Financial Year	2001-02	2005-06	2013-14	2019-20	2022-23
Index	100	117	220	289	331

OR

Que.3 Smt. Rani is serving in a private company as chief Accounts Officer. From the details of her income for the year ending 31-3-2023, compute her income under the head Capital Gain for the assessment year 2023-24:

1,100 unlisted shares of X Ltd. were sold on 15-6-2022 at Rs.712.60 per share (for which brokerage at Rs.2.50 per share has been paid)

The details about the shares sold are:

- 1) Original 300 shares were purchased on 15-1-98 at Rs.20 per share
- 2) X Ltd. had allotted 600 bonus shares on 15-4-2000 at the rate of Rs.2 share for every share held.
- 3) The fair market value of shares on 1-4-2001 was Rs.30 per share.
- 4) X Ltd.had allotted 450 bonus shares on 1-11-2018 at the rate of one share for every 2 shares held.
- 5) Shares sold on 15-6-2022 include 300 original shares, 600 bonus shares received first and 200 shares out of bonus shares received at second allotment. This transaction was not subject to Securities Transaction Tax.

The relevant cost inflation index for financial year 2022-23 is 331. (cost inflation index for the financial year 2001-02 was 100).

Que.4 The P & L account of Vishwa mobile for the year ending on 31-3-2023 was given below:

(15)

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Wealth tax	25,000	Gross Profit	16,60,000
personal expenses	10,000	Interest on securities	10,000
rent paid	3,00,000	Sundry income	20,000
staff salary	8,00,000	Commission	30,000
Interest on loan	1,50,000	Hire charges of mobile	3,00,000
Sundry expenses	1,75,000	Rent of let out house(rent received)	80,00
Bad debt	10,000		
Donation	1,25,000		
Bad debt reserve	50,000		
Local tax	10,000		
Entertainment expenses	12,000		
Loss by fire	40,000		
Religious expenses	13,000		
Net Profit	3,80,000		
Total	21,00,000	Total	21,00,000

Other information

- (1) Local taxes included Rs. 4,500 in respect of let out house property.
- (2) The assessee has earned Rs. 2,00,000 on sale of mobile without bill, which has not been shown in the above P&L A/c.
- (3) Rent paid includes Rs. 60,000 in respect of the shop owned by the assessee.
- (4) interest on loan include Rs. 40,000 paid as interest on a loan taken from the assessee's wife(not from dowry).
- (5) Salaries include Rs.1,00,000 paid to the assessee's son for rendering half of a day services to the business

Calculate taxable income of business for A.Y.2022-23.

OR

Que.4 Pearl Desai is a well known advocate of Amreli. He is maintaining his accounting on cash basis. He furnished the following information for the year ending on 31-3-2023.

Income and Expenditure Account

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To balance b/d	1,52,100	By purchase of office equipments	48,000
To fees from clients:		By motorcar expenses	5,200
2020-21	2,800	By Office expenses	20,000
2021-22	9,600	By staff salary	38,800
2022-23	1,15,000	By professional tax	5,300
To gift received from clients	2,400	By telephone bill	2,300
To loan from clients	5,400	By interest on loan	1,100
To profit on sale of share	12,200	By expenditure on son's marriage	57,550
To dividend	5,000	By refund of loan	3,000
		By income tax	3,250
		By life insurance premium	4,000
		By balance c/f	1,16,000
Total	3,04,500	Total	3,04,500

Additional information:

- (1) calculate depreciation on motorcar Rs.2,000
- (2) 40% of motorcar is for business use.
- (3) Outstanding fees Rs. 600
- (4) Calculate 20% depreciation on office equipments.
- (5) Salary includes the salary paid to wife Rs. 12000 who is not qualified.

Income of business and profession for the year A.Y.2023-24
